

No.
 19 Mayıs 1967
 51m (İstanbul)

SAN'AT SAN'AT SAN'AT SAN'AT

Bir sanatçı konuşuyor

**Altan
 Karındaş'a
 göre tiyatro
 enflasyonu var**

ARENA Tiyatrosu Anastasia oyununu Büyük Meydan Sahnesinde Ankara seyircisine sundu. Büyük ilgi gören tiyatronun yönetmeni Altan KARINDAŞ ile matine ve suare temsilleri arasındaki kısacık zamanda görüştük. Sanatçı hem makaj yapıp, hem akşam yemeği yedi; hem de sorularımı cevaplandırdı.

SORU — Türk tiyatrosunun son yıllarda gelişme içinde olduğuna inanıyor musunuz?

CEVAP — Türk tiyatrosunda hem gelişme hem enflasyon var. Fakat bu, şu yönden iyidir; ya kim bir gelecekte iyi bir tiyatro için enflasyonun gelip geçmesi lazımdır. Eskiden aktör ve aktörlük denildiğinde zor gelir, insan acaba başarabilir miyim, derdi. Şimdi ise, hiç bir işte dikiş tutturama yanlar tiyatrocunun oluyorlar. Üstelik iyi oyuncuların oyunlarını bozuyorlar ve sanatçının manevi kişiliğini zedeliyorlar.

SANSÜR MESELESİ

SORU — Bu yıl ağırlığını oldukça hissettiren sansür kararlarını nasıl karşılıyorsunuz?

CEVAP — Tiyatroda sansür çok yanlıştır. Son olarak Kadınlar I - II Derse oyunu yasaklandı. Dünya klasiği olmuş, üstelik Millî Eğitim Bakanlığı Yaynevinde yayınlanmış bir kitabın yasaklanması abestir. Kitap açık değildir ve olumlu yönden ayıklamalar yapılarak sahnelenmiştir. Aslında açıklıklara oyunun esprisi olarak bakmak lazım. Harbin olmasını istemeyen kadınların davranış ve sosyal durumlarının yola girmesi için yaptıkları mücadelenin hikâyesinde yasaklanacak ne açıklık olabilir.

REKABET

SORU — İstanbul'da özel tiyatrolar arasında birbirini destekleme yerine çekemezlilik söz konusu mudur?

CEVAP — Üzülerek söylüyorum, evet, bazı tiyatrolar kendilerinden başka tiyatroların iş yapmasını istemiyorlar. Son sansür olaylarında bu kendini

çok açık şekilde belli etmiştir. Acı olan tiyatroya yakın çevrelerin bu gibi davranışlarda bulunmalarıdır.

SORU — Sanatın aleyhinde çalışan zihniyetlere karşı güçlü bir kuvvet halinde sa vaş açılabilir mi?

CEVAP — Bu savaş açılmıştır. İstanbul'da sanatçılar sendika kurdular Sendika Başkanlığında dinamik ve çalışkan arkadaşımız Erol Keskin bulunuyor. Açık oturumlar konferanslar tertiplenecek.. Ben, tiyatromun genç oyuncularını bu faaliyetlere katılmaları için teşvik ediyorum. Sendikalaşma ile haksız bir davranışa güçlü bir sesle dur diyebileceğiz. Artık Ahmet bey 1500 TL. aylık almayacak. Bu işi bilenler yapacak böylece tiyatrolar verdikleri paraya göre oyuncu seçecekler, kalite yükselcek.

SORU — Önümüzdeki yıl için yaptığımız hazırlıklardan ve seçtiğiniz oyunlardan biraz bahsedebilir misiniz?

CEVAP — Bu konuda da üzücü hatırlanmış var Bir tiyatro filân oyunu oynayacağını açıklayınca hemen bir sürü talipleri çıkıyor. Bu da işlerimizi zorlaştırmakta. Onun için önümüzdeki yıl repertuarını yaptığımız halde açıklayamayacağım.

★

ARENA Tiyatrosuna başarılar diledik aklımızda bu konuşmada sözünü etmediğimiz bir sürü tiyatro problemi ve özel tiyatroların yaşamak için yaptıkları mücadeleler kol gezirken, Büyük Meydan Sahnesinin upuzun merdivenlerini tırmanıyoruz.

Hazırlayan: Arsan AKTAC

ARENA OYUNCULARI TOPLU HALDE ANASTASIA OYUNUNDA

**Devlet Tiyatrosunun
 bir yıllık faaliyeti**

Milyonlarca liralık ödeneği, her türlü teknik imkân ve güçlü oyuncularıyla, bu tiyatronun getirdiği hayal kırıklığıydı

ARSAN AKTAC

1966-1967 Tiyatro sezonunu da geride bıraktık. Günahları sevaplarıyla bir mevsim daha gelip geçti. İşte bu sütunlarda sevap ve günahların bilançosunu çıkaracağız sizlere.. Bakalım terazinin hangi kefesi ağır basacak...

Ankara'nın geçmişi 20 seneye yaklaşan tiyatro yaşantısında en önemli yer Devlet Tiyatrosundadır daima. Devlet Tiyatrosu bu yıl sezonu Küçük Tiyatro'da Cahit Atay'ın Kırkıncılar'ı ile açtı. Üçüncü Tiyatro'da Kaktüs Çiçeği adlı bir bulvar komedisi, Yeni Sahne ve Büyük'de geçen yıldan gelen Ayakta Durmak İstiyorum ve Kireçli Bahçe, İzmir Devlet Tiyatrosunda Papatya Falı, Bursa'da ise 7 Balkonlu Ev yer aldı. Yukarıda saydığımız oyunlar hiç bir özellik taşımayan, sıradan, hatta bazan baştan savma yorum ve oynanışlarla bir şey getirmedikleri gibi, Türk Tiyatrosunun gelişmesi açısından da epeyi satışı kaldılar.

Oda Tiyatrosunda her şeyi ile oldukça başarılı J. Tardieu denemeleri ile Altındağ Tiyatrosunda seviye tutturarak İstanbul Efendisi ve geçmiş yılların tecrübeleri ile olgun şekilde sahnelenen bir Kral Oidipus, bir de Devlet Tiyatrosu için iyi bir seçim olan (ama yüze göze buluşturulan) E-cinniler ise sözü edilmeğe değer çalışmaları. Küçük Tiyatro'da E. Albee'nin Küskünler Kahvesi rejisi ve oyunculuk yönünden doyurucu bir temsil oldu. Böylece bizden olmayan bir hikâye bizden kişilerle ilgi toplayabildi.

Devletin tiyatrolarında gişe edifişi olmadığından salonun boş olması da önem taşımaz. Nitekim Devlet Tiyatrosu sezonun 5 ayını boş salonlara rağmen harcamayı uygun buldu.

Şubat ayında ikinci tur eserler sahnelenmeye başladı. Böyle uzun bir susuşun ardından hareketli ve soluklu bir tiyatro yaşantısı bekleyen tiyatroseverler hayal kırıklığına uğramakta ge-

cikmediler. Olsa da olmasa da olur kabilinden Ekinler Yeşerince - Bütün Gün Ağaçlarda - Aya Bir Yolcu - Kaçak oyunları sıralarını savdılar ve seyredildikleri akşam unutuldu. Küçük Tiyatroda büyüklere masallar serisinden Menevşe Yaprından İncinen Kız ile Büyük Tiyatroda F. Durrenmatt'ın Ecinniler gibi, anlamını bulamamış baştan savma oynanan Göktaş oyunu yer aldı. Oda Tiyatrosundaki J. Mortimer'in Savunma adlı eseri Devlet Tiyatrosuna savundu ve onun yüzüne ağarttı.

Asıl başarı yine Küçük Tiyatroda T. Wilder'in Bizim Şehir oyununun 3. defa tekrarı idi. Reji ve oynanış mükemmeldi.

Toplam olarak bu yıl Devlet Tiyatrosu seyircilerine 6 eser sundu. J. Tardieu'dan 5 kısa oyun, Musahipzade Celâl'den İstanbul Efendisi, Sophokles'den Kral Oidipus, Edward Albee'den Küskünler Kahvesi, John Mortimer'den Savunma ve Thornton Wilder'den Bizim Şehir.. Bu eserlerden 3'ü eski senelerin başarılarıdır. Bu yılki oynanışları 2 veya 3 üncü tekrarıdır. Geriye kalan 3 eserden Küskünler Kahvesi ile Savunma oyunculuk ve rejisi yönünden başarı sağlamıştır. Elimizde kala kala J. Tardieu kalmış..

Bir yanda milyonlarca ödenek, onun getirdiği teknik imkânlar, güçlü oyuncularla, sarfedilen emekler ve yüklenen mesuliyetler, öte yandan boylu boyunca J. Tardieu..

Oysa duymuştuk ki, ünlü Türk romancısının eserleri, yine en ünlü tiyatro yazarlarımızca oyunlaştırılmaktadır. Genç yazarlar arasında ikramiyeli yarışmalar tertip edilmek üzeredir. Ayyaş Hamza, Ali Bey gibi klasik tiyatromuzun ünlü örnekleri günümüz diline adapte edilmekte, yeniden canlandırılmaktadır. Duyuştuk, inanmıştık, bekliyorduk. Olmadı. İnşallah seneye...